

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 10

Indhold

- **MARK**
  - Aktuelt i marken
  - Brunrust i vinterrug
  - Frøgræs
  - Bekæmpelse af ukrudt under tørre forhold
  - Svampebekæmpelse i vinterraps
- **REGLER OG TILSKUD**
  - Fællesskema
- **VANDING**
  - Vandingsbehov

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Vintersæd

Det er nu vi kan begynde at se effekterne af de ukrudtssprøjtninger der blev udført med græsmidlerne Cossack OD og Atlantis OD tidligere, så gå gerne en tur i marken for at følge op på om du har fået den effekt du ønsker. Ser planterne helt upåvirkede ud, kan det være tegn på resistens mod ukrudtsmidlerne.

Nedenstående foto viser en ital. Rajgræs, der 20 marts blev forsøgt bekæmpet med 0,9 l/ha Cossack OD + 0,5 l/ha Olie. Men den er desværre helt upåvirket af behandlingen, så her er med stor sandsynlighed udviklet resistens mod SU ukrudtsmidler. En endelig bekræftelse på resistensen, får du ved at indsende en frøprøve der kan udtages lige inden græsset smider frøene.

Billede 1 Ital. Rajgræs der er upåvirket af Cossack OD behandling 20 dage tidligere. (Foto Niels Holmgaard, SAGRO)

Brunrust i vinterrug

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Vinterrugen er nu i vækststadiet 30-32. Vi ser brunrust i enkelte marker. Er der rust på mere end 25 % angrebne planter, udløser det en behandling. I marker hvor rust er nem at finde, og afgrøden er minimum i st. 31 anbefaler vi en behandling med 0,25 - 0,30 l/ha Comet Pro til bekæmpelse af rust. Det kan blandes med vækstreguleringsmidler hvis det ønskes, husk vandforsyningen skal være i orden ved vækstregulering.

Frøgræs

I mange af frømarkerne er ukrudtet ved at være fremspiret, så det vil være fornuftigt at få planlagt bekæmpelsen her i den kommende tid. De forskellige strategier er beskrevet i **TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 9**

Vi ser lidt brunrust på gamle blade i bunden af nogle marker, primært i efterårsudlagt marker. Erfaringen er at disse tidlige angreb går i sig selv igen, så bekæmpelsen af rust kan vente, og udføres sammen med 1. vækstregulering, der i tidlige sorter nok begynder sidst i april.

Bekæmpelse af ukrudt under tørre forhold

Det tørre vejr giver et tykt vokslag på ukrudtet. Derfor er det vigtigt at bruge spredklæbe-middel, og sprøjte morgen/formiddag mens der stadig er dug. Det øger effekten af behandlingerne. Få mm nedbør vasker hurtigt vokslaget af, så afvent eventuelt nedbør eller vanding.

Svampebekæmpelse i vinterraps

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Nu, da mange rapsmarker er i begyndende blomstring, kan vi konstatere, at lys bladplet er tørret væk, og ikke bliver et stort problem i år. Dermed kan vi fokusere på den "typiske" svampebehandling, i starten af blomstringen, når 50-60 % af blomsterne på hovedskuddet er sprunget ud, som på billede 3. Her kan man ikke regne med, knoldbægersvamp m.fl. tørrer væk. Vi har før set kraftige angreb efter en tør april.

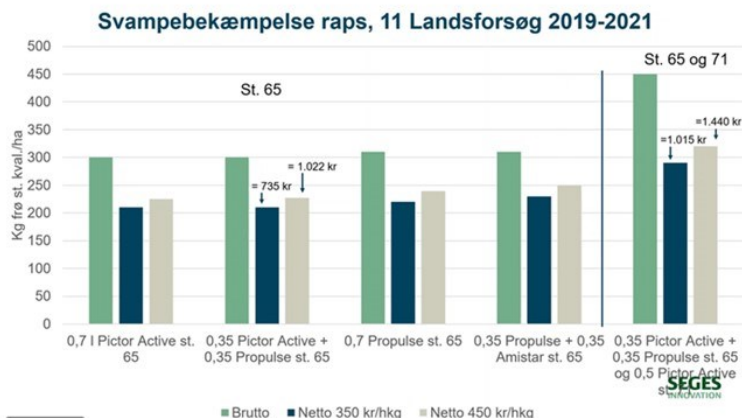

Billede 3 Vinterraps i vækststadium 65. (Foto SEGES)

Det gennemsnitlige bruttomerudbytte for svampebekæmpelse (0,35 l/ha Amistar + 0,45 l/ha Orius Gold st. 65) i 129 landsforsøg i årene 2005-2021 har været 2,8 hkg. 75 % af forsøgene gav rentable effekter.

En eller 2 behandlinger?

Det bedste bud på dette er nok sammenstillingen i fig.1, hvor der ses en lille forøgelse i merudbyttet ved at køre 2 gange. – Sandsynligvis fordi man med 2 behandlinger dækker bedre af i forhold til hvornår der er smitte. Knoldbægersvamp smitter typisk ret tidligt, mens skulpesvamp udvikler sig senere. Køreskade (målt til 0,6-1% ved 24 m sprøjte) er dog ikke medregnet. Kører man 2. gang, er det 10-14 dage efter 1. behandling. Obs på at Propulse m.fl. kun må bruges én gang/ sæson og at mange andre midler har et krav om et interval mellem 2 behandlinger på ofte 14 dage (som angivet i tabel 1).

Figur 1 Svampebekæmpelse raps, landsforsøg 2019-2021. Kilde SEGES.

Som det ses, er der ikke stor forskel på de afprøvede midler, så man kan med fordel gå efter de billigste løsninger i tabel 1.

- Eller benytte denne lejlighed til at få ryddet op på lageret.

Tabel 1 Løsningsforslag til svampebekæmpelse i vinterraps. Bemærk; hvis der er anvendt et af de anvendte midler i efteråret, skal der tages højde for begrænsninger i godkendelsen. Priser m.m. ifølge SEGES.

Løsning, dosis pr ha	God mod	Prisniveau kr./ha	Bemærkninger:
1. 0,45 Orius Gold + 0,35 Amistar/Mirador	Alle relevante (svag på lys bladplet)	165	Max. 2 behandlinger pr sæson. Kun Amistar må bruges med under 14 dages interval. 0,45 Orius Gold tæller 47 % triazol i st. 65
2. 0,35 Folicur Xpert EC 240/ Prosaro/Juventus 90 + 0,35 Amistar/Mirador	Alle relevante (svag på lys bladplet)	195-210	Max 2 behandlinger pr sæson. Kun Amistar må bruges med under 14 dages interval. 0,35 Folicur X. og Prosaro tæller hhv. 29 % og 36 % triazol i st. 65
3. 0,35 Propulse SE 250 + 0,35 Amistar/Mirador	Alle relevante (svag på lys bladplet)	230	Propulse max. 1 gang pr sæson. Amistar og Mirador max. 2 gange, for Mirador med min. 14 dages interval.
4. 0,7 Folicur Xpert EC 240	Alle relevante (svag på lys bladplet)	230	Max. 2 gange pr sæson med min. 14 dages interval. 0,7 tæller 58 % triazol i st. 65
5. 0,35 Propulse SE 250 + 0,35 Folicur Xpert EC 240/ Prosaro/Juventus 90	Alle relevante (svag på lys bladplet)	250-270	Propulse max 1 gang pr sæson. Øvrige: max. 2 gange pr sæson og med min. 14 dages interval. 0,35 Folicur Xpert. og Prosaro tæller hhv. 29 % og 36 % triazol i st. 65.
6. 0,7 Propulse SE 240	Alle relevante	290	Max 1 gang pr sæson.

Vandmængden er vigtig

Svampesygdommene opstår som regel, når de gule kronblade falder ned på løvbladene og forrådner. Derfor skal løvbladene dækkes effektivt med svampemiddel inden de gule kronblade falder af. For effektiv bekæmpelse er det afgørende at bruge en stor vandmængde, så man får dækket hele planten også på de nederste blade. Med konventionel sprøjteteknik betyder det langsom kørsel og minimum 250 l vand, gerne 300-400 l vand pr. ha.

REGLER OG TILSKUD

Fællesskema

Ansøgningsfristen for fællesskemaet er blevet udsat med 3 hverdage, og den nye frist er nu 28. april.

VANDING

Vandingsbehov

Selvom kalenderen kun viser 11 april, er vi allerede godt i gang med vandingssæsonen. Vandforbruget er moderat på grund af det stadig lidt kølige vejr, men vinterraps bruger 2-3 mm dagligt, og korn 1-2 mm dagligt. Da sidste nedbør efterhånden ligger langt tilbage, er der vandingsbehov i vintersæden på de mere sandede arealer. Nedenstående viser vandbalancen 12 april 2025 i raps og vinterkorn på JB 1 med vækststart midt i marts.

Her aflæses vandingsbehovet. Hvis den sorte rombe er i det grønne felt, er der ikke behov for vanding. Hvis romben er i det gule felt, så er der behov for vanding. Hvis romben er i det røde felt, så mangler der så meget vand, at afgrøden allerede har taget skade.

Mark	JB	Afgrøde	050100150 mm	Vandet mm	Balance mm
31-0	1	Vinterraps		0	-32

Mark	JB	Afgrøde	050100150 mm	Vandet mm	Balance mm
30-0	1	Vinterbyg		0	-29

Mark	JB	Afgrøde	050100150 mm	Vandet mm	Balance mm
1-0	1	Vinterrug, hybrid		0	-29

Mark	JB	Afgrøde	050100150 mm	Vandet mm	Balance mm
32-0	1	Vinterhvede		0	-18